

4. Шепель В. М. Имиджелогия. Секреты личного обаяния. М., 1994. URL: <http://www.gumer.info/bibliotekBuks/Econom/shep/01.php>.

Людмила Шевченко

здобувач вищої освіти соціально-гуманітарного факультету
Західноукраїнський національний університет
Науковий керівник:

Ольга Шаюк

к. психол. н., доцент кафедри психології та соціальної роботи
Західноукраїнський національний університет

ПРЕДИКТОРНІ ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ У ФОРМУВАННІ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Толерантність – це багатовимірне особистісне утворення, пов'язане з суб'єктивним благополуччям особистості як з його системоутворюючим фактором. Вона об'єднує в собі психологічні смисли прийняття і розуміння, терпимості і терпіння, терплячості, витривалості і стійкості, психологічною умовою прояву яких є суб'єктивне благополуччя особистості.

Основними особистісними складовими толерантності є відповідальність і самоприйняття, які максимально відображають наявність найважливіших її ознак і є показниками толерантності прийняття, як її основної форми [2; 4].

Суб'єктивне благополуччя максимально забезпечує багаточисленні ознаки толерантності особистості незалежно від зовнішніх умов, але не є тотожним їй. Не боятися вступати у взаємодію зі світом, самостійно вибирати цілі власної діяльності і реалізовувати їх – дозволяє людині довіра до себе і почуття безпеки, які виступають фундаментом суб'єктивного благополуччя і передумовою толерантної поведінки особистості.

Основне місце в структурі взаємозв'язків особистісних складових толерантності займають відповідальність і само прийняття. Схвалення своєї «внутрішньої самості» дозволяє людині легше примиритися зі своїми помилками і не боятися приймати відповідальність все, що з нею відбувається [1; 3].

Емоційний комфорт в структурі суб'єктивного благополуччя займає основне місце і відіграє роль релевантного суб'єктивному благополуччю особистісного фактора. Високі значення емоційного комфорту відповідають високому рівню значень відповідальності і самоприйняття особистості в структурі толерантності і грають провідну роль у формуванні толерантних тенденцій особистості; вага емоційно-оцінного компонента толерантності у взаємозв'язку з суб'єктивним благополуччям вище когнітивного. Цей факт є підтвердженням думки низки авторів про те, що формування суб'єктивного благополуччя (неблагополуччя) засновано на механізмах соціальної перцепції, в якій «перцептивним об'єктом» виступає, перш за все, сам суб'єкт зі своїм емоційним життям [1].

Специфіка зв'язків толерантності і суб'єктивного благополуччя особистості зумовлена характером їхньої діяльності в такий спосіб: для людей з переважанням творчої діяльності когнітивний компонент толерантності має більш виражений зв'язок з суб'єктивним благополуччям. Творчі люди сприймають психологічні бар'єри, в цілому, позитивно, оскільки вони емоційно реагують на них як на творчу задачу, яка стимулює розумову діяльність і уяву [4].

Характер взаємозв'язку суб'єктивного благополуччя з толерантними властивостями особистості в структурі толерантності має гендерну специфіку. У жінок суб'єктивне благополуччя має більш виражені зв'язки з емоційним компонентом особистісної толерантності, у чоловіків – з когнітивним компонентом, особливо з його основним параметром, відповідальністю.

Перелік використаних джерел

1. Васильев В. А. Сократ о благе и добродетели. *Социально-гуманитарные знания*. 2004. №1. С. 276-290.
2. Фурман А. В., Шаюк О. Я. Толерантність як предмет онтофеноменологічного дискурсу. *Психологія і суспільство*. 2015. №3. С.31-61.
3. Фурман А. В., Шаюк О. Я. Соціальна справедливість як предмет психологічної рефлексії. *Вітакультурний млин*. 2015. Модуль 18. С. 28-30.
4. Шаюк О., Тимошук Н. Толерантність і справедливість як морально-психологічні регулятиви суспільного життя. *Вітакультурний млин*. 2018. Модуль 21. С. 28-30.